

Беларус

ГАЗЕТА БЕЛАРУСА У ВОЛЬНЫМ СЪВЕЦЕ. ЦАНА — PRICE \$1.00
BIELARUS — BYELORUSSIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD
POST ADDRESS: BIELARUS, P. O. BOX 109, JAMAICA, N. Y. 11431. Tel: (212) 380-2036

Год XXV, № 218

New York, June — Чырвень 1975

Vol. XXV, № 218

УГОДКІ ПЕРАМОГІ—УГОДКІ ТРАГЭДЫИ БЕЛАРУСКАГА НАРОДУ

З нябывалым прапагандавым шумам былі сёлета ў трапені адзінчаны ў БССР 30-х ўгодкі ад зачакчэння мінулае вайны, называны ўгодкамі найважлішай у гісторыі перамогі Савецкага Саюзу. Тымчасам перамога гэтага была здабытая на толькі Савецкім Саюзам, але ў куды большай ступені заходнім альянтамі. Калі-ж ходзіць пра людзкі страты ў мінулай вайне ѹ спусташэні асабліўна на Беларусь, дык спрычыненая яны быly на ў меншай ступені Савецкім Саюзам, чымся гітлерскай Нямеччынай.

Савецкі Саюз у моц зрадлівага пакту Молата-Рыбэртроп у жніўні 1939 году даў мацымасць Гітлеру распачаць вайну, а даючы яму клясальную матарыяльную дапамогу згодна гэтага пакту, стаўшэ ў вайне супраць Захаду гітлероўскім саюзникам. Калі-ж Нямеччына пайшла вайной і на свайго савецкага саюзника, дык Савецкі Саюз, аслабіўшы перад гэтым свою армію масавымі чысткамі юнага каманднага складу ды захопнікай фінскай вайной, пастанавіў ратавацца раздзімуханай ім-же партызанскай вайной першнаперш на тэрыторыі Беларусі. Пра ўсё гэта савецкая пралагана, зразумела, маўчыць, але павінны пра гэта голасна гаварыць мы на ўгодкі гэзв. савецкі перамогі.

На адзначэніне ў ўслыханыне 30-х ўгодкі перамогі ў мінулай вайне, што спонілася 9 травеня сёлета, была мабілізаваная ад даўжэйшага часу ў строгі дырэктыўны парадок і ўся мастацкая творчасць Беларусі. У прынцыпе, гэта было-б правільна ѹ зразумела, бо ніводнаму з народам Савецкага Саюзу мінулая вайна на прынесла гэткіх каліяльных спусташэнія ѹ людзкіх ахвяраў, як народу беларускаму. І на гэтулькі франтавая, колькі вайна партызанская. Як ведама, вайну гэтую партыя найінтэнсіўней разгортаўшася ў Беларусі, праз тэрыторию якой вяла найпрасьцейшай дарога да сэраца Савецкага Саюзу — Масквы, а ў другой, зваротнай фазе вайны — да галоўнага лагава фашызму — Бэрліну. Апрача гэтага, на тэрыторыі Беларусі, густа пакрытый лістамі ѹ непраходнымі балотамі, быў наілепшыя прыродныя ўмовы для разгортання партызанскае вайны, што ѹ выкарастала ѹ максімальнай ступені савецкае камандаваныне:

„Але адзінае, супраць чаго мы па-

чынья і народных съмерція сталася вёска Хатынь, разам з якой жыўдом быў спалены ўсе ёйны жыхары. А гэткіх хатынь было аж 136 на беларускіх зямлі — 136 іншых беларускіх вёсак, спаленых разам з людзімі, жанчынамі ѹ дзеўцімі, ды былы за дзеўці тыльчачаў вёсак, што фашыстыскімі карнікамі быў пушчаны з дымам. У вінку гэтага жахлівае вайны Беларусь стаціла кожнага чальцёртага святога жыхара. Гэткіх вілізарных стратуў у вайне на мяу ніводзін іншы народ Савецкага Саюзу. Дык цалком нармальная, што тэма мінулае вайны, аслабіўшы асаблівасці партызанскаій беларускай літаратуры ѹ мацце сталася тэмай цэнтральнай. Нічога ня было-б дзіўнага, што тэме гэтай дасці аслаблівая ўвага ѹ галоўнае месца на 30-я ўгодкі ад зачакчэння вайны.

Няшчасце ў іншым. Якраз у тым, што партыя дырэктыўна накіруе ўсю беларускую літаратуру ѹ мацце творчасць толькі на адзін аспект вайны — гэраічны, на адлюстроўваныне ѹ паводдя ёйных дырэктыў — асэнсоўвальное вайны на Беларусі, як вяяўня блескрайкладнага гісторыя савецкага гэраізму беларускага народу, ягона гаварыць савецкі літаратуры ахвяраісці і пакутніцтва, надае трагічнаму фіналу (калі такі непазабежны) алтымістичнае гучаныне”.

Інакш какуцы, гэраічнае гучэнне. Большага цынізму ѹ здэксу над памяці ахвяраў вайны нельга сабе ѹ ўявіць! Дзе і калі беларускі народ і пасобныя ягоны людзі мелі гэтую свободу выбару ѹ трагічнай сътуяды ды выбіралі якраз пакутніцтва з пачуцця савецкага гэраізму? Наадварот, гэты іхны гэраізм быў вымушаны ѹ, як гэткі, ня быў гэраізмам, а жахлівай трагедыяй народу, што стаўся бязвольным аб'ектам і ахвярай у вайне між савецкімі партызанамі ѹ гітлероўскімі карнікамі.

Вазьмем прыклад зь беларускага музычнага мастацтва. Старшыня Саюзу кампазытараў Беларусі Пётр Машэрой у сваёй галоўнай працстве съцвердзіў, што шмат якія беларускі гісторыкі ѹ пісменнікі, не дацінвалочы гэраічнага аспекту вайны ды ўвыпукліваючы ёйны аспект трагічны ѹ пакутніцкі, ствараючы ў сваіх творах хвальшыны ѹ яўленыя пра партызансскую вайну. У суязі з гэтym першыя сакратар ЦК КПБ прадыктаваў на нарадзе гэтага партына патрабаваныне:

„Але адзінае, супраць чаго мы па-

чынлі і будзем пярэчыць з усёй страсанасцю ѹ напрымірмасцю — супраць спроб даць скажоны малюнок тако, што будзе няхай павет у самыя складаныя і горкія пэрыяды вялікага ліхаленцыя. Мы супраць тэндэнцыі дзегераізацыі, напрыклад, у амбадзіці 1941 году, пачаткаўшага этапу вайны, супраць спекулятыўных разважаныяў ѹ неанпраўдана вялікіх ахвяраў, фатальных праліках і да гэтага падобна”.

У далейшых словаў свайгі праамы Машэрой вызнаваў адзінства і абавязкаўчым для літаратуры герайчны ѹ рамантычны аспект вайны, як той маральны ѹ ідэйны капітал, з якога наступныя пакаленін будуцца чэрпаки духовую моц і ідэйную непахіснасць. Съледам за Машэравам, доктар філягічных наукаў Эсфір Гуревич у сваім артыкуле ѹ газэце „Літаратура і Мастацтва” ў красавіку сёлета, цвердзіў таксама, што толькі гораізм падвойні будзе чэрпаки духовую моц і ідэйную непахіснасць. Съледам за Машэравам, доктар філягічных наукаў Эсфір Гуревич у сваім артыкуле ѹ газэце „Літаратура і Мастацтва” ў красавіку сёлета, цвердзіў таксама, што толькі гораізм падвойні будзе чэрпаки духовую моц і ідэйную непахіснасць.

Інакш какуцы, гэраічнае гучэнне. Большага цынізму ѹ здэксу над памяці ахвяраў вайны нельга сабе ѹ ўявіць! Дзе і калі беларускі народ і пасобныя ягоны людзі мелі гэтую свободу выбару ѹ трагічнай сътуяды ды выбіралі якраз пакутніцтва з пачуцця савецкага гэраізму? Наадварот, гэты іхны гэраізм быў вымушаны ѹ, як гэткі, ня быў гэраізмам, а жахлівай трагедыяй народу, што стаўся бязвольным аб'ектам і ахвярай у вайне між савецкімі карнікамі.

Вазьмем прыклад зь беларускага музычнага мастацтва. Старшыня Саюзу кампазытараў Беларусі Пётр Машэрой у сваёй галоўнай працстве съцвердзіў, што шмат якія беларускі гісторыкі ѹ пісменнікі, не дацінвалочы гэраічнага аспекту вайны ды ўвыпукліваючы ёйны аспект трагічны ѹ пакутніцкі, ствараючы ў сваіх творах хвальшыны ѹ яўленыя пра партызансскую вайну. У суязі з гэтym першыя сакратар ЦК КПБ прадыктаваў на нарадзе гэтага партына патрабаваныне:

„Але адзінае, супраць чаго мы па-

АРГАНІЗАЦІЯ БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАЕ МОЛАДЗІ

падае да ведама, што 4, 5 і 6 ліпеня сёлета

АДБУДЗЕЦЦА ўРАЧЫСТАЕ СЬВЯТКАВАНЬНЕ

25-ІХ УГОДКАУ

ад заснаваныні

АРГАНІЗАЦІІ БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАЕ МОЛАДЗІ

(раней: Згуртаваны Беларускае Моладзі ў Амэрыцы).

ПРАГРАМА ўРАЧЫСТАСЦІЯ:

ПЯТНІЦА 4 ліпеня: 11-я гадзіна нараінцы —

Справаудачна — Перавыбарны ЗІБЭЗД Арганізацыі Беларуска-Амэрыканскай Моладзі ў

ЦАРКОУНА-ГРАМАДЗКАІ ЗАЛІ ВАПЦ.

9 River Road, Highland Park, N. J.

6-я гадзіна напаўдні: ГАДАВЫ КАНЦЭРТ МОЛАДЗІ

у залі БЕЛАРУСКАГА ЦЭНТРУ ў САЎТ РЫВЭРЫ (Вайтгэд эвэню).

СІВОТО 5 ліпеня: ад 11-й гадзіны нараінцы —

СПАРТОВАЯ СУСТРЭЧА МОЛАДЗІ на плошы БЕЛАРУСКАГА ЦЭНТРУ у Сайт Рыверы.

7-я гадзіна ўвечары: УРАЧЫСТЫ БАНКЕТ

з праграмай прысьвечанай 25-м ўгодкам АВАМ у залі

БЕЛАРУСКАГА ЦЭНТРУ ў САЎТ РЫВЭРЫ.

Пасыль Банкету — ВЕЧАРЫНА пад музыку Братоў

Герасимовіч (там-жа).

НЯДЗЕЛЯ 6 ліпеня: 10-я гадзіна нараінцы:

БОЖАЯ СЛУЖБА ў БАПЦаркве Жыровіцкае Божае Маці ў Гайлэнд

Парку, Нью Джэрзі.

2-я гадзіна напаўдні — РАЗВІТАНЬНЕ.

у гэтых днёх адбудзецца ВЫСТАУКА на тэму 25 ГАДОУ АВАМ.

Ветліва запрашаем Беларускае Грамадзтва прыняць удзел ува ўсіх

пералічаных імпразах.

ВЯЛІКАЯ ЦАРКОЎНАЯ ўРАЧЫСТАСЦЬ У ЧЫКАГА

25 травеня сёлета адбылася ѹ Чыкага вялікая ўрачыстасць паставіць

прыцепелу беларускага эміграцыі

руху Іліной і іншых штатах.

Сп-ня Вера Бартуля з Нью Ёрку

вітала новапастаўленага Архімандрита а.

Уладзімера Тарасевіча. Галоўным

гаспадаром урачыстасці быў Яго

Дастойнасць Беларускі Каталіцкі

Ініцыята на чужыне д-р Часлаў Сіповіч.

Ён на толькі прыялецье ѹ Лёндану

у Чыкага на гэтую ўрачыстасць, але ѹ раней быў галоўным

прамотарам, каб. а. Уладзімера

Тарасевіча ѹ занесены ў Біблія

Архімандрыта за ягону вялікую

працу экуменічнага характару як

сярод беларускай эміграцыі, гот

кі Амэрыканцаў ды ўсяго съвєту.

Захады ѹ гэтых кірунку былі роблена

найтыміністравіццаў 1974 году, і ўжо

тады ўдалося дасягнуць мэты. Ка

нгрэзіццаў ўсходніх Цэрквеў

апрабавала просоў Бікапа Сіповіча

пад кіраўніцтвам Кардынала Паўла

Філіпа...

Урачыстасць складалася з дзв

юх частак: царкоўнай і съвєткай.

У царкоўнай частцы ѹ Царкве

Хрыста Збаўцы зыбралася больш за

300 чалавек, духавенства розных на

цініялнасцій, а таксама Белару

BIELARUS

Bielorussian Newspaper in the Free World

Published monthly by

BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc.

Subscription \$10.00 yearly.

„БЕЛАРУС” — Газета Беларуса ў Вольным Свасе. Рэдагуе Калегія. Выходзіць месячна.

Выдае: Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньне.

Выпіска з перасылкай — 10.00 дал. на год.

Незамоўленыя рукапісы назад не звязваюцца.

Артыкулы, падпісаныя прозывішчам аўтара, могуць выражана пагляды, з якімі Рэдакцыя не згаджаеца.

УЛАДЗІМЕР ЖЫЛКА

НА 75-Я УГОДКІ АД ЯГОНАГА НАРАДЖЭННЯ

27 траўня сёлета споўніліся 75-я угодкі ад нараджэння беларускага паэта Уладзімера Жылка.

Спасярод колькіх дзесяткоў рагаблітаваных беларускіх паэтай і пісменнікам 20-х і 30-х гадоў, Уладзімер Жылка, арыштаваны ў 1930 і памерлы ў 1933 годзе ў висылцы, дачакаўся свае пасьміртона рагаблітаці адным з апошніх — толькі ў 1961 годзе. У выдадзені ў гэтым годзе „Анталёгіі беларускага пазії” было зымешчана сем вершаў Уладзімера Жылкі ды кароценька біянгічна напатката пра іхнага аўтара.

Пасля гэтага газета „Літаратура Мастацтва” 28 траўня 1965 году, сэціла адзначаючы 65-я угодкі ад нараджэння паэта, падала чатыры ягоныя верши ды кароткі, але вельмі цеплы ўспімі пра яго сябра ягонага, паэты Уладзімера Дубоўкі. Далей, у выдадзені ў 1965 годзе пад рэдакцыйнай Уладзімера Калеснікай з ягоным уводным артыкулем зборніку выбраных твораў заходняй беларускіх паёт “Сыці ѹ лаходні” быў зымешчаны ў 24 верши Уладзімера Жылкі. Тута ўсе, што звязалася ў друку Савецкае Беларусі з Жылкавае пазії ад рэгабітатаці єйнага аўтара ў 1961 годзе, да сяняння. Колькі разоў ставілася ў друку пытанье пра выданіе літаратурнае спадчыны Уладзімера Жылкі, нажаль, бяз выніку. Не звязалася нат асобнай кіжкай стандартнага для рэгабітаваных паётай і пісменнікам „Выбранага” з Жылкавае творчасці, магчыма з тae прычыны, што вершаў, сугучных ці нат проста нэутральных да партыйнае лініі з літаратурнае спадчыны ягонага, для гэтага „выбранага” на стала-б. Гэткім парадкам, Уладзімер Жылка сяняні адзін з найменш ведамых на Беларусі беларускіх паётай Заходніх Беларусі ў міжваенным пэрыядзе ў складзе ёхніх прысьвячаваніх найбуйш увагі якраз Уладзімеру Жылкі, шмат у чым груба схвалшавае. Але пра гэта будзе гаварыць асобна ў нашым другім артыкуле.

Куды зычлівей, як на бацькаўшчыне, сустрала доля літаратурную спадчыну Уладзімера Жылкі ў замежжы. Тутака, у Нью-Ёрку ў 1955 годзе быў выдадзены асобным кніжным выданынем „Творы” Уладзімера Жылкі з грутоўнымі каментарамі. Як ведама, і сам Жылка знаходзіўся ладны час — ад 1923 году ў эміграцыі, у Празе Чеськай, адкуль толькі напрыканцы 1926 году пераўбралася ў БССР, даўшы веры, як і шмат хто тады, што там узапады будзе, „беларускі нацыянальны дом”. Дык першава пасьміртонае выданыне Жылковых твораў якраз на эміграцыі мае сваю сымбалічную візому для сянянінія савецкае рэчансіасці.

Уладзімер Жылка пачаў друкавацца ў 1920 годзе, дык сёлета вышадаў і 55-я угодкі ягонага творчасці. Аправа матываў і проблемаў ідэйна-нацыянальных, галоўных і пераважных ува ўсёй Жылковай творчасці, ягоныя верши закранаюць і матывы асабістасці, філізафічності, прыродалінейніцтва. Творы Жылковы зьяўляюцца па часапісах, а таксама асобна выдадзеным яшчэ ў Вільні ў 1924 годзе зборнікам „На ростані” ды зборнікам „3 падоўжнікі”, што выйшаў ужо ў Менску ў 1927 годзе. Верши-ж савецкага пэрыяду, што пераважна друкаваліся ў часопісе „Ўзвышша”, асобнага кніжнага выданыня ў БССР не дачакаліся.

Уладзімер Жылка, жывучы ды пішучы ў друку чысле свае першыя творы ў Заходніх Беларусі, у Вільні, адгароджанай ад Беларусі Савецкай зялезнай заслонай, стаўся, аднак, адным з піянероў новае беларуское літаратурнае плыні — ажыўленітва што шырэй разъвівалася якраз у Савецкай Беларусі ў паследнія афармавалася ў замацавалася ўва ўсёй мастацкай і ідэйнай асаблівасці як узвышненства.

ХУІ-Ы КАНГРЭС БАЗА

24 траўня сёлета ў Гайлэнд Парку, Нью Джэрзі, у залі Беларускага Царкоўна-Грамадзкага Цэнтра адбыўся XVI-ы штодвухгадовы справа-ваздачна-пераўбарны Кангрэс Беларускі-Амэрыканскага Задзіночання (БАЗА). У Кангрэсе прыняло ўдзел, асабіста і праз упаўнаважанын, 47 дэлегатаў, прадстаўнікоў аддзелу БАЗА ў Нью Ёрку, Нью Джэрзі, Кліўлендзе й Дэтройце, і таксама сябры Рэдакцыянае Калегіі газеты „Беларус”.

Кангрэс адчыніў старшыня ўступаючай Галоўнае Управы БАЗА д-р. Расціслаў Гарошка. Айцец прататыр Васіль Кондыні прачытуў малітву. Хвілінай маўчаняня Кангрэс ушанаваў памір памерлых у міжчасе сябrou БАЗА.

У прызыдном Кангрэсу быў абланы: праф. Антон Адамовіч — старшыня, д-р. Янка Запруднік і інж. Юрка Станкевіч — сакратары. Удзельнікі Кангресу вітала: а. В. Кондыні, сакратар Кансыстыоры БАПЦарквы, д-р. Янка Запруднік, сакратар БНІМ, інж. Раіса Станкевіч, старшыня Галоўнае Управы Арганізацыі Беларускі-Амэрыканскага Моладзі, д-р Янка Станкевіч, старшыня Вялікалітскага Таварыства ім Янкевіча Скаркіны, інж. Мікола Гарошка, старшыня Фундацыі ім П. Крачэўскага, сп-ня Тамара Януш, старшыня Жаноцкае Сэкцыі БАЗА ў Нью Брансвіку, а таксама госьці з Канады — д-р. Раіса Жук-Грышкевіч ад імя Згуртаваньня Беларусі Канады й ген. д-р Барыс Рагулі ад імя Згуртаваньня Беларускіх Ветэранаў.

Была аблана Рэзалюцыянае Камісіі Кангресу ў складзе сп. сп. В. Р., інж. Вячаслава Станкевіча й Міхася Тулейкі. Кангрэс прыняў новы Рэгулямін.

3 праслуханых справа-ваздачачаў старшыня ў аддзелу БАЗА, уступаючая Галоўнае Управы й Рэвізійнае Камісіі ды праведзеных над імі жувавых дыскусіяў пацвердзілася яшчэ раз, што БАЗА — жывая ѹ дзейнай арганізацыя, з паважнымі дасліднічніямі ў галіне культуры-грамадзкае працы ѹ нацыянальна-вызвольнае справы.

Справа-ваздачу з дзейнісці Беларускага Жаноцкае Згуртаваньня ў Нью Ёрку, што працуе ў рамках нью-ёркаўскага Аддзелу БАЗА, зрабіла старшыня Згуртаваньня сп-ня Зінаіда Станкевіч.

Старшыня Рэдакцыянае Калегіі газеты „Беларус” д-р Станіслав Станкевіч замікі таго, каб даваць справа-ваздачу з дзейнісці Рэдакцыянае Калегіі, заяўшы, што найлепшша справа-ваздача — сама газета ды тое высоке прызнаныне ёй і выдатная фінансавая дапамога, якімі карыстаўліася яна асабліва апошнім часам сярод беларускага грамадзтва.

Уступаючай Галоўнай Управе быў дадзены абласяточны, але вельмі балшыненій галасу Кангрэс адмовіўся прынімаць справа-ваздачу старшыні Галоўнае Управы д-ра Р. Гарошка дзеялі на яшчэ раз, што БАЗА — жывая ѹ дзейнай арганізацыя, з паважнымі дасліднічніямі ў галіне культуры-грамадзкае працы ѹ нацыянальна-вызвольнае справы.

Справа-ваздачу з дзейнісці Беларускага Жаноцкае Згуртаваньня ў Нью Ёрку, што працуе ў рамках нью-ёркаўскага Аддзелу БАЗА, зрабіла старшыня Згуртаваньня сп-ня Зінаіда Станкевіч.

Старшыня Рэдакцыянае Калегіі газеты „Беларус” д-р Станіслав Станкевіч замікі таго, каб даваць справа-ваздачу з дзейнісці Рэдакцыянае Калегіі, заяўшы, што найлепшша справа-ваздача — сама газета ды тое высоке прызнаныне ёй і выдатная фінансавая дапамога, якімі карыстаўліася яна асабліва апошнім часам сярод беларускага грамадзтва.

Уступаючай Галоўнай Управе быў дадзены абласяточны, але вельмі балшыненій галасу Кангрэс адмовіўся прынімаць справа-ваздачу старшыні Галоўнае Управы д-ра Р. Гарошка дзеялі на яшчэ раз, што БАЗА — жывая ѹ дзейнай арганізацыя, з паважнымі дасліднічніямі ў галіне культуры-грамадзкае працы ѹ нацыянальна-вызвольнае справы.

Справа-ваздачу з дзейнісці Беларускага Жаноцкае Згуртаваньня ў Нью Ёрку, што працуе ў рамках нью-ёркаўскага Аддзелу БАЗА, зрабіла старшыня Згуртаваньня сп-ня Зінаіда Станкевіч.

Старшыня Рэдакцыянае Калегіі газеты „Беларус” д-р Станіслав Станкевіч замікі таго, каб даваць справа-ваздачу з дзейнісці Рэдакцыянае Калегіі, заяўшы, што найлепшша справа-ваздача — сама газета ды тое высоке прызнаныне ёй і выдатная фінансавая дапамога, якімі карыстаўліася яна асабліва апошнім часам сярод беларускага грамадзтва.

Справа-ваздачу з дзейнісці Беларускага Жаноцкае Згуртаваньня ў Нью Ёрку, што працуе ў рамках нью-ёркаўскага Аддзелу БАЗА, зрабіла старшыня Згуртаваньня сп-ня Зінаіда Станкевіч.

Старшыня Рэдакцыянае Калегіі газеты „Беларус” д-р Станіслав Станкевіч замікі таго, каб даваць справа-ваздачу з дзейнісці Рэдакцыянае Калегіі, заяўшы, што найлепшша справа-ваздача — сама газета ды тое высоке прызнаныне ёй і выдатная фінансавая дапамога, якімі карыстаўліася яна асабліва апошнім часам сярод беларускага грамадзтва.

Справа-ваздачу з дзейнісці Беларускага Жаноцкае Згуртаваньня ў Нью Ёрку, што працуе ў рамках нью-ёркаўскага Аддзелу БАЗА, зрабіла старшыня Згуртаваньня сп-ня Зінаіда Станкевіч.

Старшыня Рэдакцыянае Калегіі газеты „Беларус” д-р Станіслав Станкевіч замікі таго, каб даваць справа-ваздачу з дзейнісці Рэдакцыянае Калегіі, заяўшы, што найлепшша справа-ваздача — сама газета ды тое высоке прызнаныне ёй і выдатная фінансавая дапамога, якімі карыстаўліася яна асабліва апошнім часам сярод беларускага грамадзтва.

Справа-ваздачу з дзейнісці Беларускага Жаноцкае Згуртаваньня ў Нью Ёрку, што працуе ў рамках нью-ёркаўскага Аддзелу БАЗА, зрабіла старшыня Згуртаваньня сп-ня Зінаіда Станкевіч.

ХУІ-Ы КАНГРЭС БАЗА

ка-Амэрыканскага Задзіночання”.

За старшыню новае Галоўнае Управы БАЗА быў абланы сп. Антон Шукелайць. У склад новае Галоўнае Управы ўвайшлі: сп. сп. Вячаслава Станкевіч, сп. сп. Раіса Станкевіч, сп-ня Оля Запруднік, сп. сп. Янка Бруцкі, Янка Раковіч, Сяргей Гутырьчик. Рэвізійная Камісія была аблана ў складзе сп. сп. Васіля Станкевіч, сп. сп. Раіса Станкевіч, сп-ня Міхася Тулейкі.

Кангрэс прыняў новы Рэгулямін Рэдакцыянае Калегіі газеты „Беларус”.

Беларускі-Амэрыканскіе Задзіночаныне, дбаючы пра добро Задзіночаных Штатаў Амэрыкі, стаіць на прынцыпах пазытыўнае дзейнісці, съкіраване на аднайленне незалежнісці Беларусі на аснове Акту 25 сакавіка. Свае прынцыпіяў БАЗА ўжыць на публічныя культурна-асветнічныя, рэпэрзентатыўныя і публічныя дзейнісці. За найважнейшыя свае справы БАЗА ўважае працу беларускіх школаў для дзяцей, узгадаваныне съвідамае моладзі, пашыраныне беларускага мастацтва, рэпрэзэнтациі Беларусі ў міжнародніх спіках і амэрыканскіх грамадзтвах.

Беларускі-Амэрыканскіе Задзіночаныне войstra працуе ў ступені на публічнікі, саўкупніцкі донатыўныя арганізацыі, нацыянальныя беларускія мовы, супраць захопу вялікіх частак беларускага этнаграфічнага прастору, супраць выдавану Беларусі ў міжнародных арганізацыях.

Беларускі-Амэрыканскіе Задзіночаныне заклікае ўсіх сваіх сябrou БАЗА, прызыгаючы гэтым Кангрэсам БАЗА 28 траўня 1967 г., 16-ты Кангрэс БАЗА 24 траўня сёлета прыняў новы Рэгулямін Рэдакцыянае Калегіі газеты „Беларус”, які ў сяняніні грамадзянскім саўюзам, які з'явіўся ў 200-годзідзе Задзіночаных Штатаў Амэрыкі. На ўсіх сівяткаваныяў гэтага двухсотгадовага юбілея наша абіязяк — пашыраць як мага больш веды пр

ДОЛЯ И НЯДОЛЯ ПАЭТЫЧНАИ СПАДЧЫНЫ УЛАДЗІМЕРА ЖЫЛКІ

Сярод беларускіх паэтаў і пісьменьнікаў, што ў 30-х гадох былі арыштаваны ѹ высланыя або, як Міхась Чарот ці Платон Галавач, расстраляныя, а напрыканцы 50-х гадоў рогабілітаваныя, парогабілітаваныя доля рэгабілітаванага аж у 1961 годзе Уладзіміра Жылкі становіцца сабой найбліз несамавітым падак. Як ужо зазначалася ѹ нашым першым артыкуле на 75-і ўгодкі ад нараджэння Уладзіміра Жылкі, паэзія ягонае рогабілітаваныя аж да сяняшня не звязвалася нат асобнай кікжай стандартнага для рогабілітаваных паэтаў і пісьменьнікаў „Выбранага” зъ ягонае паэтычнае спадчыны.

У выдадзеным у 1965 годзе пад рэдакцыяй Уладзіміра Калесніка зборніку выбраных вершаў паэтаў калішнія Заходнія Беларусі „Сыцягі ѹ паходні” былі зъмешчаныя 24 вершины Уладзіміра Жылкі. Калі да даць да іх два ізъ сямёх Жылковых вершаў, зъмешчаных у „Анталёгіі беларускага пазіў” 1961 году, што ѹ зборніку „Сыцягі ѹ паходні” на бывшы падбіртана, ды таксама не паўторана ѹ ім трох вершаў, зъмешчаных у газіце „Літаратура й Мастацтва” у 1965 годзе на 65-і ўгодкі ад нараджэння паэты, дык усіх Жылковых вершаў, што былі выдрукуваны ѹ Савецкай Беларусі пасыльня ягонае рогабілітациі, усяго 29! Тым часам на замежжы, у Нью Ерку ў 1955 годзе былі выдадзеныя асобнымі кнікнямі выданыем „Творт” Уладзіміра Жылкі, у якіх было 93 ягонія верши, у тым ліку паэмы „Уяўленне” і „Тастамант”. Як зазначана ѹ гэтым выданьні, некаторых Жылковых вершаў перадрукаваць не ўдалося, бо іх нельга было знайсці ў замежжы. Дык савецкі чытальнік можа мець сяняння доступ толькі менш як да траціны паэтычнае спадчыны паэты, дый то на кожны чыталь, бо, прыкладам, згаданы зборнік „Сыцягі ѹ паходні” быў выдадзены тыражом усяго 3.600 экзэмпляраў.

Сярод сучасных літаратурных крэтыкаў і літаратураведаў у БССР творчысціяյ Уладзіміра Жылкі займаеца бадацце адзін толькі згяданы Уладзімер Калеснік. У юводнім артыкуле да зборніка „Сыцягі ѹ паходні” Калеснік прысыяўці Уладзімеру Жылкі найбліз месца — 9 бачынаў на ўсіх 29 бачынаў артыкулу, у якім даецаа агляд творчысці аж 15-цёх паэтаў. Калеснік імкнецца прадставіць Уладзімера Жылку як пасыльдоўнага шукальніка праўды, якую быццам-бы знойшоў паэт толькі ѹ Савецкай Беларусі.

Відаць, каб не парушалася накіданае ім уражаныне тae пасыльдоўнага. Калеснік у перадрукаваным ім у зборніку „Сыцягі ѹ паходні” Жылковых верши віленскага пірыяду „Ізноў пытаны” выкінуў дзіве строфы, у якіх было пра: насягучыя аптыялігійнай савецкай „праўдзі” — „раныя малітвы Яму-Святлу” (з вялікіх літараў), пасыльня чаго пакінутыя далей, паданы ў двукоскі словы тых пастаўых „ральных малітв” траціць успыллююку сувязь з папярэднім тоxтам, і цэлы тэкст вершу робіцца зусім незразумельным.

З гэтаю-ж, відаць, мэтай у верши праскага перыяду „Восень” выкінуў Калеснік аж чатыры строфы, у якіх перадаваўся „настрой ціхіх кананін”, з гледзішча тae-ж савецкага „праўды” — „упадніці настрой” Гёткі хірургічнай аптарціі над Жылковымі вершамі бадай і ще магл быць зробленыя савецкай пэнзураў, зборнік „Сыцягі ѹ паходні” выкінуў якраз у гэты годзе найблізшыя пасыльныя стаўлінскае лібералізмы — 1965 г. Цэнзуру гэткую мог навесьці толькі сам Калеснік, ведамы наагул як гарага прыхільнік і верны пасыльдоўнік сталінскага дагматызму ѹ літаратуры.

Відаць, каб прадставіць Жылку як супрапачніка гэтак званае націзмаўскага нацыяналістычнае лініі ѿ чатырох больш сутчагна лініі афіцыйнай савецкай. Калеснік на перадрукаваў і нат не зацітуваў у зборніку „Сыцягі ѹ паходні” ніводнае мясліны з Жылковыя паэмі, „Уяўленне”, дзе ѯдравізованая беларускай нацыянальной рэвалюцыі ѹ супрацьстаўлены ды з Жылковыя савецкай пэнзураў, якія не ў вадмоўнім канктэсе, у сваім уводным артыкуле. А та перыяд савецкі ѹ творчасці Уладзімера Жылкі Калеснік піша:

Ст. Станкевіч

СЛАВЯНЕ МЭРЫЛЭНДУ: ПЕРШАЯ ГАДАВАЯ КАНФЭРЭНЦІЯ

Канфэрэнцыя адбылася 24-га траўня ѿ Балтыморы і была арганізавана ёзекім каледжам Украінскай Адукацыйнай Асацыяцыяй ды таварыствам Польскіх Спадчынных штату Мэрылэнд. Дакладчыкамі на канфэрэнцыі былі праф. Данута Маствін, др. В. Душнік, др. Язэп Мікус, др. В. Кітель, др. Т. Грамада і праф. Гліб Гаюк, якія прапрезентавалі: украінскую, польскую, беларускую і славянскую нацыянальную

групы, тэмамі, аднак, дакладаў ахопліваючы ўсе славянскія групы.

На канфэрэнцыі былі парушаныя гэткія аспекты: этнічны друк Амэрыкі, сведамасць нацыянальных славянскіх груп, новыя даследаваны ў сацыяльных паглядах славянскіх груп Амерыкі ды шляхі да ўзбагачання ведаў сярод настаўнікаў: сяродніх школаў аг славянскіх групах.

СВЯТА ВЯЛІКАДНЯ ѹ МАНЧЭСТАРЫ

Адно з найблізшыя цудоўных гадоў съяўтаў — Хрыстовава Уваскрасенія прайшло сёлета ѿ беларускай калёніі ѹ Манчэстару, але я з акомпания і бліжайшымі гарадоў. Прыняло ў Божай Службе каля 300 асобаў.

У царкве Пайночніца распачалаася з 10:30, пасяльня — Святая Ютранія ѹ Св. Літургія, якую адправілі праф. Я. Абабурка і а. Янка Пякарскі. У царкве звойважалася, што вочы вернікаў былі ськіраваныя на іканасце, які пудоўнай ѹ памятроўску выкананы сп. Я. Якубік, які ўзвішыўся пісьмовыя заплаты. На заканчэні Св. Літургіі праф. а. Янка Абабурка прачытаў Вялікодніе Архіпастирскіе Паслания Патштадаўшчыні БАПШаркі Мітропаліта Андора, а ад сябе прызвітаў вернікаў ды

му, хору, царкоўнаму старасту Ул. Гінкуну ды асаблівой падзяку сп. Я. Якубіку за маастацкое выкананіе іканасцасу.

Пасяльня гэтага ѹ царкоўнай залі адбылоася пасъячэнне вялікодніх пасхай і традыцыйнае разгайленне ды пляяліся ролгійнныя песні амаль да самага абеду, робячы добрае ўражаныне на прысугных.

М. Стапанікі

ЧЫТАЙЦЕ ДЫЯЛЁГІ ПЛЯTONA

на беларускай мове ѿ перакладзе Пастара Яна Пятроўскага

1-ая кніга — Абарона Сакратаса, Крытон, Файдон	— цана \$ 10.00
2-ая кніга — Сымпозіён, Іён з дадаткам кароткага Грэцка-беларускага слоўніка \$ 5.00
3-ая кніга — Гаргіяс з дадаткам папраўленага і далоўненага Грэцка-беларускага слоўніка \$ 5.00
4-ая кніга — Протагорас, Гіпійс вялікі \$ 5.00

Цэнты з перасылкаю. З замоўленыям просім звязацца на адры:

JOHN PIOTROWSKI
1716 NE 7th Terrace, Gainesville, Florida 32601

АПОШНІЯ ДНІ ѹЛАДЗІМERA ЖЫЛКІ

Ад Рэдакцыі: У сувязі з 75-мі ўгодкамі ад нараджэння Уладзіміра Жылкі ніжэй перадруковаем усё памыні Яўхіма Кіпеля, што пад загалоўкам „Апошнія дні ѹладзіміра Жылкі” былі надрукаваныя ѿ 13 1962 годзе часопісу „Беларуская Моладзь”.

**

На ўсё жыццё запамяталіся нам тыя чырвенска-ліпнёвія дні 1930 году ѿ Менску. Чорныя вораны*, наўбіта да адказу турма, НКВД, доўгі й пачатай этапу. Праз навыказаныя пакуты, праз турмы: Менскую, маскоўскую Бутырку, Валагодскую ѹ нарошце Вяцкую наша група націзмаў прыбыла ѿ горад Кацельнік (Вяцка, ціптар Краўская вобл.). Там мы спаткаліся з прыбыльмі раней Кацельнічам і Савічам і тут-же пазнайтесь спаткаліся і з Жылкім. На рэгістрацыі ѿ камандатуры Кацельнікі заўважылі Жылку, але да яго не падышоў, ба не хадеў пад энкавэдистымі выяўляльці сваё знаўствства. Каб на гэтубіце съедынуіцца з Жылкім, мы выправілі Адама Міцкевіча на вывид, і праз гадзіну Жылку ўжо быў сядрак нас. З выгляду Жылка быў вельмі худы, але стараўся трывамца бадзяць. У часе хады заўхайсці, але ўсё-ж не хадеў прысечыцца ад падшыўці. Паэта хвароў на сухоты і быў пэчны, што саманамовай можна перамагчы хваробу.

Жылку расказаў нам, што быў арыштаваны разам з намі ў пасадкі ѿ Менскую турму. Але месяц за пасадкі за пасадкі з энкавэдистамі выяўляльці сваё знаўствства. Каб на гэтубіце съедынуіцца з Жылкім, мы выправілі Адама Міцкевіча на вывид, і праз гадзіну Жылку ўжо быў сядрак нас. З выгляду Жылка ўжо быў вельмі худы, але стараўся трывамца бадзяць. У часе хады заўхайсці, але ўсё-ж не хадеў прысечыцца ад падшыўці. Паэта хвароў на сухоты і быў пэчны, што саманамовай можна перамагчы хваробу.

За тыдзень мы прыехалі на апошнюю прыстань Мядзведкі, адкуль мы мусілі разысьціся на пяць гадоў у розныя бакі. Тут мы даведаліся, што ѿ тым горадзе, дзе будзе адбываць съезды калёніі ѿ Швэції, выдадаваўся на Нёмане. Эйнейка пасылкі, съезды людзмі, ён зрабіў ветразь і мы цэлью дзені ехалі не вяслушачы, але пад вечар наляицеў буй-пецер, парваў съіпты ветразь і ледзь-ледзь нас не патапіў. Ехалі ўдзень, а ўчынілісь раскладалі вогнішча ѹ адпачывалі.

За тыдзень мы прыехалі на апошнюю прыстань Мядзведкі, адкуль мы мусілі разысьціся на пяць гадоў у розныя бакі. Тут мы даведаліся, што ѿ тым горадзе, дзе будзе адбываць съезды калёніі ѿ Швэції, выдадаваўся на Нёмане. Эйнейка пасылкі, съезды людзмі, ён зрабіў ветразь і мы цэлью дзені ехалі не вяслушачы, але пад вечар наляицеў буй-пецер, парваў съіпты ветразь і ледзь-ледзь нас не патапіў. Ехалі ўдзень, а ўчынілісь раскладалі вогнішча ѹ адпачывалі.

У Кацельнічы мы јашчэ пабылі пяць дзён. Да месца высылкі нам застаявалася кілямэтраў дзівесьце пісьмазяцісят на бок ад чыгункі. Нам быў дадзены выбар — ісці пехатой пад канвоем да месца высылкі, або як-небудзі дабірацца самым. Мы наўажылі ехаць без канвою, па рацэ Вяцты да прыстані Мядзведак. Ад гэтасе пасылкі прыстані нам трэба было разъехацца ѿ розныя бакі, кожны да сваёг месца, вынаўчана НКВД: А. Забукін і Улашыкі ѿ г. Наліск, Жылка ѵ. Сасіновіч — ѿ г. Уржум, Міцкевіч, Гурскі і Корань — ѿ г. Малмыж.

На працягу пяцёх дзён мы шматаб чым гаварылі. Жылку быў

* Чорны воран — аўтамабіль, у якім досьцік акуратна ліст, на пасадкі Савецкім Саюзе возіць арыштаваных.

* Жылка выіміграваў ѿ Чехію з Вільні ѿ 1923 г. Ён студыяваў гісторыю ѿ Ульяніскім Універсітэтам.

* Жылка выіміграваў ѿ Чехію з Вільні ѿ 1923 г. Ён студыяваў гісторыю ѿ Ульяніскім Універсітэтам.

* Жылка выіміграваў ѿ Чехію з Вільні ѿ 1923 г. Ён студыяваў гісторыю ѿ Ульяніскім Універсітэтам.

* Жылка выіміграваў ѿ Чехію з Вільні ѿ 1923 г. Ён студыяваў гісторыю ѿ Ульяніскім Універсітэтам.

* Жылка выіміграваў ѿ Чехію з Вільні ѿ 1923 г. Ён студыяваў гісторыю ѿ Ульяніскім Універсітэтам.

* Жылка выіміграваў ѿ Чехію з Вільні ѿ 1923 г. Ён студыяваў гісторыю ѿ Ульяніскім Універсітэтам.

* Жылка выіміграваў ѿ Чехію з Вільні ѿ 1923 г. Ён студыяваў гісторыю ѿ Ульяніскім Універсітэтам.

* Жылка выіміграваў ѿ Чехію з Вільні ѿ 1923 г. Ён студыяваў гісторыю ѿ Ульяніскім Універсітэтам.

* Жылка выіміграваў ѿ Чехію з Вільні ѿ 1923 г. Ён студыяваў гісторыю ѿ Ульяніскім Універсітэтам.

* Жылка выіміграваў ѿ Чехію з Вільні ѿ 1923 г. Ён студыяваў гісторыю ѿ Ульяніскім Універсітэтам.

* Жылка выіміграваў ѿ Чехію з Вільні ѿ 1923 г. Ён студыяваў гісторыю ѿ Ульяніскім Універсітэтам.

* Жылка выіміграваў

ШТО ЧУВАЦЬ?

„Даведнік Галоўных Савецкіх Нацыянальнасці” — гэта азагалоўленая кніга на 480 старонак, што выйшла сёлета ў нью-йоркаўскім выдавецтве Фры Прэс. У кнізе — 17 раздзеліў пра 15 саюзных рэспублік, плюс пра Татараў і Жыдоў. Кніга была зрыхаваная Масачусетскім Інстытутам Тэхнолагіі. Рэдактары кнігі: Зэў Кац, Розмары Роджэрс і Фрэдэрык Гарнэд. Раздзел пра Беларусь напісаны др. Янкам Залуднікам. Пра кожную нацыянальнасць у „Даведніку Галоўных Савецкіх Нацыянальнасці” падаецца сысціла пра гісторыю, эканоміку, культуру, асьвету і нацыянальныя дачыненіні (улучна з выявамі нацыяналізму). У кнігі кнігі пададзены 29 табліц, што даюць магчымасць параўнання кожнае пасобнае рэспублікі з іншымі. Цана кнігі — 25 дал.

Раздзел пра Беларусь — „50 год савецкага фэдэралізму ў Беларусі” — зъмешчаны ў новай кнізе (выдаўцтва Прагера, Нью Ёрк, 1975) „Савецкі Захад. Узаемаўпływy, Нацыянальнасці ў Сацыяльных Арганізаціях”. У кнігу гэтую увайшли працы асаўтрантаў нью-йоркаўскага Каломнібаскага юнівэрсытэту, удзельнікаў ўнівэрсытэцкага Праграмы Вывучэння Нацыянальных Проблем Савецкага Саюзу. Рэдактар кнігі — др. Ральф Клэм. Раздзел пра Беларусь напісаны Брайнам Конэлі. Аўтар раздзелу прыходзіць да высновы, што сутнасць беларускай нацыянальнасці, этнічнай самасъведчынасткай Беларусі выразна жывая ў ўзмацненіце з кожным годам, не зважаючи на русыфікацыйную палітыку Кампартыі. Цана кнігі — 15 дал.

Два даведнікі пра этнічныя групы Кліўленду, у тым ліку пра Беларусу, выйшли адзін у 1973 годзе — „Этнічныя Групы Кліўленду” (пад рэд. др. Майклі Папа; пра беларускую группу на бб. 67-73), другі лістас — „Даведнік Нацыянальнасці Кліўленду”, 1974 год. У ім пералічоўца ёнічныя арганізації, устаноў, цэнтры адпачынку. Да раздзелу пра кожную этнічную группу дадзена фатографія ѹкаротка даведніка пра гісторыю краю падходжаніні. У даведніку пададзена пра дзіве беларускія цэрквы ѹ дзве арганізаціі: Беларуска-Амэрыканка Задзіночанне ў Арганізацію Беларуска-Амэрыканскую Моладзі. Пададзены іхныя адресы й тэлефоны.

У чародным нумары (весна 1975 году) „Гэрыйтэдж Рэвю” (Агліяд спадчыны), які рэдагуе др. Вітаўт Кіпель, зъмешчаныя матар'ялы: караспандэнцыя Алесі Кіпель пра канфэрэнцыю ёнічных груп моладзі ў Вашынгтоне (удзел ад Беларусы ў ёй спічна Алесі Кіпель), артыкул В. Зубкоўскага „Газета Нью Ёрк Таймс” ў Беларусі”; нататка пра съвяткаваны День Беларускае Незалежнасці ў Таронце, Саўт Рызы, Нью Брансвіку, Вайнальдзе, Пасэйку й Джэрзі Сыты; нататка Алесі Кіпель пра беларускую мастацкую выставку ў Саўт Рызы; ды іншыя цікавыя й актуальныя матар'ялы з жыцця ёнічных групаштату Нью Джэрзі ў Задзіночаных Штатаў Амэрыкі.

У новым нумары ѹлюстраванага кварталініка „Беларуская Моладзь” (рэдактар — Раіса Станкевіч) зъмешчаныя артыкулы ѹ матар'ялы: Юрki Азаркі „Чаму трэба вучычаць мінуўшчыну Беларусі?”, Раіса Станкевіч „Полацкія зямля”; вершы „Рагвалод” Л. Случчаніна й „Рагнеда” В. Іпатава; арт. Аліція Папярочна „Слуцкае Паўстаньне”; народная беларуская казка „Палашукі й палашукі”; ангельскія вершы Андрэя Гасцечэва, Наталы Кушаль малодшае й Веры Валюковіч; карапандэнцыя групы вучняў Каломнібаскага сараднінне школы ў цэнтре Нью Джэрзі пра тое, як яна рэпрэзэнтавала Беларусь на канфэрэнцыі-гульні „Задзіночаных Нацыяў” у Вашынгтоне; нататка Юркі Азаркі пра беларусаведніцкія лекцыі др. Я. Запрудніка на Ратгерскім ўнівэрсытэце; кароткае апавяданье Наталы Кушаль малодшае пра прыгоды ку-гуара; караспандэнцыя скайта Юркі Кіпеля пра ягоныя побыт у скайцкім лягеры; хроніка з дзейнасці моладзі; ліст у рэдакцыю палкоўніка др. Лявона Трусычі ѹ іншыя лісты. Часапіс чытаеца з цікавасцю.

Рыхтуеца да друку кніга ѹ ангельскай мове пра Арганізацыю Беларуска-Амэрыканскую Моладзі (у сувязі з 25-годдзідзем дзейнасці). У звароце да суродзіча і прыяцеляў ад імя Рэдакцыінае Калегі спічна Р. Станкевіч піша: „Так хочацца

даць варстнага матар'яла інфармацыйныя не толькі пра дзейнасць нашага арганізаціі, але ѹ пра нашую спадчыну, а таксама ѹ прыгожа аформіць гэтае выданье вонкава. Кніга будзе выдадзеная ѹ ангельскай мове ѹ будзе багата ілюстравана фатадэйкімі з дзейнасці моладзі. Мы хочам даць амэрыканску чытачу прафілізу ўяўленьне пра Беларусь і ейныя народ”.

Др. Вітаўт Кіпель двойчы браў удзел у радыядыскусіі на нью-йоркаўскай радыянстанцыі „Даблъю Эн Ўай Сі”: 28 красавіка сёлета ѹ сувязі з абелішчаннем Прэзыдэнта Фордам Тыдня Транспарту (др. Кіпель вывучаў гісторыю гарадзкога транспарту Нью Ёрку) і 12 травеня ѹ гутарцы з ўолтэрам Саліванам, рэдактарам навуковага аддзела газеты „Нью Ёрк Таймс” на тэму кнігі Салівана „Кантыненты ѹ руху”. У вадвух выпадках было зазначана, што др. Кіпель паходзіць зь Беларусі.

Др. Янка Запруднік быў адным з двух камітатаў да складу праф. Алега Фадышчына на тэму „Украіцы ў Беларусы — мацідныя браты”: паўніцы ці аўбекты асъмліці”. Канфэрэнцыя была арганізавана ѹ Нью Ёрку супольна Далярніцкім Інстытутам Міжнародных Зьменаў Каломнібаскага юнівэрсытэту й Цэнтрам Вывучэння Эўропы Гарадзкога юнівэрсытэту Нью Ёрку. Др. Запруднік насыяваў беларускім пытаныемі ѹ дзяржаву, з аднаго боку, задавальняючы — фармальна — нацыянальныя аспірацыі нерасейскіх народоў, а з другога — състэматычна праводзячы перамешванне нацыянальнасці пры адначасным паступовым русыфікаваннем іх.

„Камунікат Беларускага Каталіцкага Душпаства ў Францыі” № 19 (Парыж, 2. V. 75) падае пра беларускую грамадзкую ѹ рэлігійнасць ў Францыі: сакавіковае съвята ѹ Парыжы, гадавую зборку Аб'яднання Беларусу ў Францыі „Хайрус”, ды іншую хроніку.

Рэцензія на слоўскі ангельскага навуковіца-моваведа др. МакМілана „Слоўскі Беларуское Літаратурае Мовы ѹ Дзяяцнасці Стагодзьдзя” (выданне Англа-Беларускага Т-ва, 1973 г.) зъмешчаная ѹ амэрыканскім навуковым часапісе „Славік інд Іст Юропіен Джорнал” (т. 18, нр. 2, ліст 1974, бб. 210-214). Рэцензант — прафэсар тэлівізкага ўнівэрсытэту др. Пол Вокслер.

Прыхільна рэцензія на кнігу Юркі Стукаліча (Віцебіч) „Мы дойдзім” (выданне Фундацыі ім'я Пётра Крэчэўскага) зъмешчаная ѹ газете „Новое Русское Слово” за I. VI. 75. Рэцензант — А. Дрэчэлукскі.

Рэцензія на кнігу праф. Івана Любачкі „Беларусь над Савецкім Кіраваннем” зъмешчаная ѹ амэрыканскім часапісе „Проблемы Камунізму” (за сакавік-красавік 1975 г.).

Пасля выступу Вольгі Корбут на Аляпійдзе 1972 году сядроў амэрыканскіх вучаніцай сараднінне школаў расце лік тых, што баруць удзел у міжшкольных гімнастычных спаборніцтвах. Паводле Нацыянальнае Гімназіяльны Асацыяцію ЗША, як падаў часапіс „Нью-зік” за 19 V. 75, б. 93, сёлета лік пасыльдоўніца Вольгі Корбут становіўся 61 тысячай вучаніцай, удава больш як іх было летасці.

„Універсальная Дэкларацыя Правоў Чалавека” — брашура на 16 старонак — выйшла сёлета ѹ віцэ-председніцы др. Яна Пятроўскага ў выдаўцстве Інстытута „Дэкларацыя Правоў Чалавека” Пітэрскіх. У ўступе да тэксту „Дэкларацыя Правоў Чалавека” — гэта сумесны праўны твор для карыстаньня народамі, якія напісалі яго з мотаў асягненія справядлівага й годнага жыцця на нашай Зямлі. З гэтае прычыны Дэкларацыя павінна чытатца ўсімі людзмі, выучыца да кожнага чалавекам, навучыца напамяць у школах. Цана брашуры — 1,50 дал.

Выйшла з друку яшчэ адна кніга выбраных дыялогаў Пітэна: „Пітэн. Выбраныя дыялогі. Пратагарэс. Гінія. Вялікія”, якія, з грацкага тэксту на беларускую мову пераклаў, папярэдзіў уводзінамі ѹ агледзіў каментарамі ЯН ПІАТРОЎСКІ”. Кніга, на 171 старонак, выйшла ѹ выдавецтве Яна й Алісы Пятроўскіх. Цана: 5 дал.

У трансцендэнтычнага выдаванага ѹ Лёндане царкоўна-грамадзкага часапісу „Звязаніца” зъмешчаныя матар'ялы на рэлігійныя тэмы, вершы,

АНТЫКАМУНІСТЫЧНАЯ ДЭМАНСТРАЦЫЯ

У МЭЛЬБУРНЕ

8 травеня сёлета адбылася ѹ Мэльбурне (Аўстралія) вялізарная антыкамуністычна дэманстрацыя. Яна была зарганізаваная з ініцыятывы Камітэту „Народ супраць камунізму”, на чале якога стаіць Аўстралійскае спі-ін Джэніфер МэйКалюм. Дэманстрацыя была скліканая з прычыны паняволеных камуністымаў Найдзінага Ветнаму і Камбоджы.

Калекцыя ўважыла пра наш край і народ. Нажаль, лістоўкі пра Беларусь, выдадзенія мэльбурнскім Беларусамі 20 год таму, ціпер ужо не актуальныя. Таксама зацікаўленыя беларускім пытаныемі журналаў ізраільскіх дэвізізілізаційных падразделіліса інфармаваць вусна.

Сл-ня МэйКалюм плянуне склікаць аналагічны дэманстрацыі ў канцы чэрвеня, спадзяючыся, што яны будуть яшчэ больш масавыя.

Эмігранты з паняволеных камуністамі краёў цепашца, што ўё больш і больш звычайнія Аўстралійцы пачынаюць разумець небяскіпіткі камунізму ѹ стараючыя яму супральдзеіц. Камуністычна партыя Аўстраліі вельмі малая — мае больш-менш 7-8 тысяччы сяброў і падзеленая на тры фракцыі (прамаскоўскую, працэктарскую і незалежную). Аднак упльыну на аўстралійскае жыццё мае яна нязычайна вялікі. Камуністычнае гарадзішча могуць у вадзіні маіт спарапікаць эканоміку й наўмалынае жыццё краю. Прафесіяльныя саюзы работнікаў транспарту (марскога, чыгуначнага, трамвайнага), саюзы партоўных работнікаў металургіі, вуглякоўцаў і падзеленая на тры фракцыі (прамаскоўскую, працэктарскую і незалежную). Аднак упльыну на аўстралійскіх жыцці мае яна нязычайна вялікі. Камуністычнае гарадзішча могуць у вадзіні маіт спарапікаць эканоміку й наўмалынае жыццё краю. Прафесіяльныя саюзы работнікаў транспортнага транспарту (марскога, чыгуначнага, трамвайнага), саюзы партоўных работнікаў металургіі, вуглякоўцаў і падзеленая на тры фракцыі (прамаскоўскую, працэктарскую і незалежную). Аднак упльыну на аўстралійскіх жыцці мае яна нязычайна вялікі. Камуністычнае гарадзішча могуць у вадзіні маіт спарапікаць эканоміку й наўмалынае жыццё краю. Прафесіяльныя саюзы работнікаў транспортнага транспорту (марскога, чыгуначнага, трамвайнага), саюзы партоўных работнікаў металургіі, вуглякоўцаў і падзеленая на тры фракцыі (прамаскоўскую, працэктарскую і незалежную). Аднак упльыну на аўстралійскіх жыцці мае яна нязычайна вялікі. Камуністычнае гарадзішча могуць у вадзіні маіт спарапікаць эканоміку й наўмалынае жыццё краю. Прафесіяльныя саюзы работнікаў транспортнага транспорту (марскога, чыгуначнага, трамвайнага), саюзы партоўных работнікаў металургіі, вуглякоўцаў і падзеленая на тры фракцыі (прамаскоўскую, працэктарскую і незалежную). Аднак упльыну на аўстралійскіх жыцці мае яна нязычайна вялікі. Камуністычнае гарадзішча могуць у вадзіні маіт спарапікаць эканоміку й наўмалынае жыццё краю. Прафесіяльныя саюзы работнікаў транспортнага транспорту (марскога, чыгуничнага, трамвайнага), саюзы партоўных работнікаў металургіі, вуглякоўцаў і падзеленая на тры фракцыі (прамаскоўскую, працэктарскую і незалежную). Аднак упльыну на аўстралійскіх жыцці мае яна нязычайна вялікі. Камуністычнае гарадзішча могуць у вадзіні маіт спарапікаць эканоміку й наўмалынае жыццё краю. Прафесіяльныя саюзы работнікаў транспортнага транспорту (марскога, чыгуничнага, трамвайнага), саюзы партоўных работнікаў металургіі, вуглякоўцаў і падзеленая на тры фракцыі (прамаскоўскую, працэктарскую і незалежную). Аднак упльыну на аўстралійскіх жыцці мае яна нязычайна вялікі. Камуністычнае гарадзішча могуць у вадзіні маіт спарапікаць эканоміку й наўмалынае жыццё краю. Прафесіяльныя саюзы работнікаў транспортнага транспорту (марскога, чыгуничнага, трамвайнага), саюзы партоўных работнікаў металургіі, вуглякоўцаў і падзеленая на тры фракцыі (прамаскоўскую, працэктарскую і незалежную). Аднак упльыну на аўстралійскіх жыцці мае яна нязычайна вялікі. Камуністычнае гарадзішча могуць у вадзіні маіт спарапікаць эканоміку й наўмалынае жыццё краю. Прафесіяльныя саюзы работнікаў транспортнага транспорту (марскога, чыгуничнага, трамвайнага), саюзы партоўных работнікаў металургіі, вуглякоўцаў і падзеленая на тры фракцыі (прамаскоўскую, працэктарскую і незалежную). Аднак упльыну на аўстралійскіх жыцці мае яна нязычайна вялікі. Камуністычнае гарадзішча могуць у вадзіні маіт спарапікаць эканоміку й наўмалынае жыццё краю. Прафесіяльныя саюзы работнікаў транспортнага транспорту (марскога, чыгуничнага, трамвайнага), саюзы партоўных работнікаў металургіі, вуглякоўцаў і падзеленая на тры фракцыі (прамаскоўскую, працэктар